

N:o 49.

Kolmas Saarna Neljäntenä Sunnuntaina Pääsijäisestä.

Evank. Joh. 16: 5–15.

Tämän evankeliumin tarkoituksesta olemme usein muuallakin kuulleet, vaikka viika, miksi ei näitä sanoja kunnollisesti ymmärretä, on siinä, että ne puhuvat meille aivan tuista asioista. Sentähden tahdomme sitä hiukkasen selittää, jotta nähtäisiin, kuinka nämä sanat sisältävät juuri samaa kuin melkein kaikki muutkin evankeliumit.

Tämä on myöskin osa sitä kaunista saarnaa, jonka Herra Kristus piti viimeisen ehtoollisensa jälkeen aterioituaan opetuslastensa kanssa. Erittäinkin tahtoo hän tällä lohduttaa rakkaita opetuslapsiaan eroamisensa johdosta, koska hänen piti nyt kuoleman ja jättämisen heidät jälkeensä vaaraan ja hätään, maailman vihattaviksi, vainottaviksi ja surmattaviksi hänen tähtensä. Hän itse ilmaisee monin sanoin, että heidät piti pannaan pantaman ja että heidän surmaajansa piti heidän tappamistaan kehuman jumalanpalveluksena. Tämä oli varsin raskasta ja hirmuista heidän kuulla ja he kävivätkin sangen murheellisiksi, koska heidän piti kadottaman rakas Herransa ja sen lisäksi vielä joutuman tuohon kurjuuteen ja hätään.

Sen vuoksi olikin tarpeellista lohduttaa heitä siltä varalta, kuten Herra Kristus on kaikella ahkeruudella ja uskollisuudella tehnyt nämä kolme lukua läpeensä jotka sisältävät hänen viimeisen saarnansa. Näiden sisällys on lyhyesti se, että hän hänen erostaan syntyneen kaipuun poistamiseksi lupaa lähettää Pyhän Hengen sekä lohduttamaan heidän sydämiänsä ja sitten vasta perustamaan Kristuk-

sen valtakunnan sekä levittämään sitä kaikkien maailmaan. Hän sanoo selkeästi, minkälainen hänen valtakuntansa oli oleva ja mihin perustuva, ja mitä Pyhän Hengen piti sen kautta maailmassa vaikuttaman.

Sentähden sanoo hän nyt ensiksi: Minä tiedän ja näen hyvästi, rakkaat opetuslapseni, teidän suuresti peljästyvän ja tulevan murheellisiksi sen johdosta, mitä teille olen sanonut, että menen pois luotanne, mutta tämä on päinvastoin oleva teille ainoastaan lohdutukseksi. Minä sanon teille totuuden, teille on oleva paljoa parempi, että minä menen pois. Minun poismenoni pitää runsaasti ja tehokkaasti teitä hyödyttämän, sillä teidän pitää sen sijaan saaman Pyhän Hengen lohdutus ja lisäksi se voima, että hän teidän kauttanne vaikuttaa, mitä minä nyt teidän luonanne ollessani en voi tehdä. Minähän olen sitä paitsi tämän ruumiillisen lähetykseni kautta velvollinen kärsimään ja kuolemaan, menemään Isäni tykö ja sitten lähettämään Pyhän Hengen, joka teidän kauttanne on paljoa suurempia töitä tekevä, kuin nyt minun kauttani voi tapahtua, ja asettava teidät suureen ylevään virkaan ja tehtävään, jonka kautta minun valtakuntani maailmassa leviää.

Hän osoittaa siis näin ensiksi, minkälainen hänen valtakuntansa maan päällä on oleva, ja näyttää vääräksi heidän juurtuneen luulonsa ulkonaisesta maailmallisesta herraudesta ja hallituksesta Juudaan kansan ja koko maailman yli tässä elämässä, sillä kyllinhän selvästi ja monisanaisesti oli hän lausunut, et-

tä hän tahtoi mennä pois, jättää maailman eikä enään olla nähtävänä. Mutta kun hän kuolee ja jättää maailman, niin ei hän voi ulkonaisesti ja näkyväisesti hallita eikä vallita minäkään maallisena kuninkaana tai keisarina.

Vielä selvemmin ilmaisee hänt tämän sen kautta, että niin monin sanoin tämän tekstin edellä ja jälessä teroittaa heidän mieliinsä, kuinka heidän oli käyvä hänen poismenonsa jälkeen, että nimittäin heitä piti vihattaman, vainottaman, pannaan pantaman, ja vieläpä heidän oma kansansa oli heidät surmaavakin. Heidän osansa oli oleva murhe, voivotus ja tuska maailmassa, joka sen sijaan oli naurava ja iloitseva. Tämä kaikki ei ollenkaan sovi siihen, että heillä olisi ollut toivottavissa tuommoinen maallinen valtakunta maan päällä, vaan aivan vastakohta oli heillä odotettavissa. Kuitenkin tuli heidän tietää, että hän tahtoi valtakuntansa maailmassa säilyttää ja pitää voimassa, johon tarkoitukseen hän lupaa heille Pyhän Hengen.

Mitä tämä valtakunta nyt sitten on, ja kuinka sitä hallitaan? Sen osoittaa hän näillä sanoillaan: **Pyhä Henki nuhtelee maailmaa.** Se ei pidä oleman maallisella tavalla kokoonpantu eikä inhimillisellä viisaudella, voimalla, vallalla ja lailla järjestetty hallitus, vaan Pyhän Hengen hallitus eli hengellinen valtakunta, jossa Kristus ei ulkonaisella, ruumiillisella vallalla, vaan näkymättömästi hallitsee ainoastaan sanan kautta, joka Pyhän Hengen saarnaamana on vaikuttava ihmisten sydämissä. Sillä Pyhä Henki, sanoo hän, nuhtelee maailmaa, se on: Pyhä Henki ei pakota maailmaa maallisella vallalla eikä haarniskalla ja sota-aseilla, vaan johdattaa suullisella sanalla eli saarnaviralla, jolla julistetaan Jumalan eli Kristuksen lähettämän Pyhän Hengen sanaa. Tämä on kulkeva kautta maailman ja niin käyvä sen kimppuun, että se vasta onkin oleva maailman nuhtelemista, josta ei tule osalli-

seksi ainoastaan muutamat, yksi tai kaksi sukua tai maata, vaan sekä juutalaiset että pakanat, oppineet, viisaat, pyhät, oli heidän hallituksensa sitten järjestetty kuinka kauniisti ja suloisesti tahansa.

Hän nimittäin ei sano tässä maailmaksi ainoastaan yhteistä halvempaa kansaa eli rahvasta, vaan maailman ylevimpiä ihmisiä, jotka ovat kaikkein kunniallisimpia eivätkä ulkonaiseen vaellukseensa nähden minkään moitteen alaisia, ja erittäinkin juuri niitä, jotka tahtovat olla kaikkia muita pyhempitä kuten juutalaiset, jotka sanottiin Jumalan kansaksi ja noudattivat Mooseksen lakia, ja joista Kristus vähää ennen samassa luvussa on sanonut, että he ilman syytä vihaavat häntä ja hänen opetuslapsiaan, kuten heidän laissaan on kirjoitettuna.

Näillä sanoilla laskee Kristus kaiken maailman hänen apostoliensa vallan ja voiman, vieläpä käskynkin alaiseksi, että sen pitää heidän saarnallensa oleman alamainen ja kuuleman heitä. Lisäksi hän vielä vahvistaa ja lohduttaa apostoleitansa, että vaikka heidän virkansa on maailman silmissä ylönkatsottu ja aivan arvoton, koska ovat yksinkertaisia, halpoja ihmisiä ja sitä paitsi maailman vihaamia, joten heidän täytyi kestää sortoa ja kärsimystä adistaessaan nuhdesaarnallaan maailmaa, niin kuitenkin piti sillä olla voimaa, väkyyttä ja pontta. Sitä pitää kuultaman ja sen pitää kukistumatta ja esteettömästi saada liikua, huolimatta siitä, että ihmiset raivoissaan ei ainoastaan kaiken maailman vaan myöskin koko helvetin vallalla ja voimalla karkaavat sen kimppuun vainoten, kiroten ja tappaen.

Teillä ei siis, sanoo hän, ole syytä peljestyä eikä olla murheessanne, vaikka ruumiillisesti eroankin teistä. Sillä minä tahdon sen kautta antaa teille paljoa parempaa, kuin mitä tähän asti minun parissani olette saaneetkaan, ja toimittaa paljoa ylevämpiä ja suurempia töitä kuin nyt on mahdollista; nimittäin: Pyhän

Hengen pitää teidän kauttanne saaman aikaan se, mikä koskee minun valtakuntaani, paljoa ylevämmin ja voimakkaammin, kuin te nyt luulettekaan. Teidän ei tarvitse kuten nyt, ajatella eikä tavoitella sitä, kuinka pääsisitte maailman herroiksi ja saisitte suuria kuningaskuntia valtaanne. Se kaikki on katoovaista ja varsin arvotonta Jumalan edessä, ja tätä hyvää on hän aina antanut enemmän pahoille roistoille kuin hurskaille ihmisille. Vaan Pyhä Henki on asettava teidät sellaiseen hallitukseen, jossa te tuomitsette kaikkein ihmisten omiatuntoja ja mitä korkeinta on maailmassa. Se on: maailman kaikki viisautus ja pyhyys on oleva teille alamainen, niin että te siihen nähden lausutte tuomionne, rangaistuksenne ja kirouksenne, eikä kukaan ole pääsevä vapaaksi synnistä, kuolemasta ja helvetistä eikä tuleva taivaaseen, ellei hän kuule teidän saannanne eikä tahdo sitä totella.

Vielä on Pyhä Henki antava teille sellaisen rohkeuden ja uljuuden, ettei teitä kuten nyt voi kuoliaaksi peljättää ne maailman uhkaukset, viha eikä raivo, joita saannanne herättää, vaan te jatkatte työtänne ja nuhtelemistanne lohdutetuin mielin siihen katsomatta, mitä sekä maailma että perkele sitä vastaan yrittää ja saa aikaan vainoamisellaan, murhaamisellaan ja kaikella helvetillisellä vallallaan.

Tämä on lupaus siitä työstä, jonka Pyhä Henki on Kristuksen valtakunnassa alkava, ja joka on apostolien opetusvirka. Tämän tulee olla sen laatuinen, että sen täytyy nuhdella maailmaa semmoisena, minkälaiseksi se Kristuksesta erillään havaitaan, ketään erottamatta, olkoon hän suuri, pieni, oppinut, viisas, pyhä, korkeata tai alhaista säätyä j. n. e. Tämä on lyhykäisestään sanoen maailman vihan keräämistä vastaan ja eripuraisuuden herättämistä, jossa iskuja satelee suuta vasten. Eihän maailma, jolla valta maan päällä on, tah-

do eikä voi kärsiä sellaista, ettei sen menoa tahdota oikeana pitää, jonka vuoksi vainon täytyy syntyä, jolloin toisen täytyy toisen tieltä väistyä, heikomman väkevämmän tieltä. Koska taasen apostolein virka ei muu ole kuin opetusvirka, niin ei se saata tehtävänsä toimittaa maallisella voimalla ja vallalla, mutta maailma kyllä käyttää ulkonaista valtakuntaa ja valtaa apostoleita vastaan. Mutta toisaalta taas ei pidä voitaman tukauttaa apostolien nuhdevirkaa maailmaa vastaan, koska se on Pyhän hengen virka ja työ, vaan on se kaikki voittava ja musertava, kuten Kristus on luvannut sanoen: Minä annan teille suun ja viisauden, jota ei he voi puhua vastaan, kaikki jotka teitä vastaan ovat, Luukk. 21: 15.

Tosin on Pyhä Henki jo ennenkin maailmaa nuhdellut saarnallansa aina sen alusta saakka (kuten Kristuskin aina hallitsee ja on sama Kristus eilen, tänäpä ja ijankaikkisesti Hepr. 13: 8) pyhäin isäin, Aadamin, Noan, Abrahamin, Mooseksen, Eliaan, Eliseuksen ja Johannes kastajan kautta, joten siis tätä saarnaa kuitenkin Jumala on voimassa pitänyt.

Mutta vasta nyt se oikein alkaa, sillä nyt tahtoo Kristus perustaa julkisen nuhtelemisvirran, jonka ei pidä vaikuttaman ainoastaan Juudan kansassa vaan koko maailmassa hamaan viimeiseen päivään asti. Vieläpä se on oleva paljoa voimakkaampikin ja läpi tunkevampi, niin että se sattuu sydämiin ja ne haavoittaa, kuten Ap. Tek. 2: 37 sanotaan P. Pietarin ensimmäisestä saarnasta Helluntaina, että apostolien saarna meni heidän sydämensä läpi, joten he tulivat sokeudesta valaistuksi ja käännetyiksi. Taikka jos he eivät tahdo ottaa vastaan sellaista saarnaa, on se kuitenkin sen vaikuttava, että he sen kautta tulevat kirotuiksi, loukkaantuvat, lankeevat ja syöksyvät ijankaikkiseen turmioon, ja on se siis oleva uskavaisille voima elämäksi ja autuudeksi, mutta

toisille saarna ja voima kuolemaksi, kuten P. Paavali 2 Kor. 2: 16 sanoo.

No, mitä nyt Pyhän Hengen pitää nuhteleman ja mitä opettaman? Senkin ilmoittaa Kristus selvin sanoin lausueessaan:

Ja koska Pyhä Henki tulee, niin hän nuhtelee maailmaa synnin tähden, ja vanhurskauden tähden ja tuomion tähden. Kylläpä siinä on noilla kurjilla kerjäläisillä apostoleilla kova pala purtavana ja aika taakka kannettavana, kun heidän siis tulee käydä maailman kimppuun ja nuhdellen soimata kaikkea mitä, se tekee ja toimittaa. Kylläpä heillä täytyi olla leveä selkä ja vahva niska. Kristus osoittaa täten, ettei tuommainen nuhtelevinen ole mitään leikin tekoa eikä koske joutavia vähäpätöisiä seikkoja eikä edes maailmallista herrautta, ei maata eikä ihmisiä, ei rahaa eikä tavaraa, kaikkein korkeinta, mistä maailman hallitus riippuu, sen kehuttua viisautta, vanhurskautta ja tuomiota eli rangaistusta, varsinkin niissä korkeissa asioissa, jotka koskevat Jumalanpalvelusta ja sitä, mitä Jumalalle on otollista.

Kuinka maallinen hallitus hoitaa taloja ja kartanoita, rahoja ja tavaroita, siihen Pyhä Henki eikä Kristus ollenkaan puutu, vaan he jättävät sille vallan siinä menetellä oman viisautensa, oikeutensa ja järjestyksensä mukaan, sillä siinä kohden on maailmalle annettu käsky hallita ja ratkaista, mikä on kiitettävää, mikä taas rangaistavaa. Hän ei siis nuhtelee maailman virkoja eikä erityisiä säätyjä, jotka ovat Jumalan luomia ja järjestämiä, vaan sentähden nuhtelee hän maailmaa eli ihmisiä, jotka hallitustaan varsin kiitettävästikin toimittavat, että he tahtovat järjellään ja viisaudellaan ryhtyä Jumalankin asioita ja hallitusta suorimaan, rohkenevat ottaa sääntäksensä ja kuinka Jumalaa on palveltava, ja vääntävät siihen, että mitä he esittelevät, sen pitäisi

Jumalankin mielestä olla oikeata ja kelvollista.

Tämän vastustamista tarkoittaa Pyhän Hengen nuhtelevinen: se ei koskettele kappaleittain muutamia tekoja ja töitä, vaan se tuhoaa ja kiroo kaikki, mihin järki ja maailmallinen viisaus ryhtyy. Sanalla sanoen: se rankaisee ja nuhtelee ihmisiä juuri siinä ja sen vuoksi, etteivät he tahdo kuulla nuhteita vaan paljoa paremmin kiitosta ja ylistystä, aivan kuin hyvin ja oikein opettaisivat ja menettelisivät. Sen sijaan tekee Pyhä Henki heidän kiitoksensa pelkäksi synniksi ja häpeäksi syyttäen julkisesti, etteivät he mitään tiedä hengellisistä asioista sekä etteivät he osaa opettaa, kuinka synnit tunnetaan ja niistä irti päästään, kuinka vanhurskaus on saatava ja vääryys rangaistava. Mitä hyvää silloin enään jää jällelle, kun tämä kaikki täyttää kurkkua, kuin ukkosen jyrinällä, paiskataan maahan? Kristus itse selittää, mitä näillä kuulakin kolmella asialla ymmärretään ja kuinka niistä tulee saarnata, sanoessaan:

Synnin tähden, ettei he usko minun päälleni. Maailman täytyy itekin tunnustaa ei ymmärtävänsä ollenkaan, mitä Kristus lausuu näistä kolmesta asiasta. Kukapa olisi ennen sellaista kuullut keneltäkään maailman viisaalta tai oppineelta, tai mikä järki sen perille on päässyt, ja missä kirjoissa on kirjoitettuna sen olevan syntiä, ettei uskota tähän Jeesukseen Natsarealaiseen? Eikö itse Mooses ja koko maailma sano sitä synniksi, mikä tapahtuu vastoin lakia, olkoon se sitten tekemistä tai jättämistä, sanoja tai töitä tai vaikkapa ajatuksia? Onpa nyt kuitenkin lapselle nimi pantu ja Pyhä Henki uskonkappaleeksi päättänyt ja vahvistanut, että maailman synti on se, ettei se usko Kristukseen. Ei kuitenkaan niin ymmärtäen, etteikä paitsi tätä olisi mitään syntiä lakia vastaan, vaan tämä on se oikea pääsynti,

joka koko maailmaa kiroo, vaikkei sitä muusta synnistä voitaisikaan syyttää.

Tätä nuhdesaarnaa tulee siis niin käyttää, että ihmiset sen kautta saatetaan oikeaan tietoon ja autuuteen. Sen ensimmäisenä tehtävänä on saada kaikki ihmiset, oppineet, korkeat ja viisaat, syntisiksi, ja syntisiksi sen vuoksi, etteivät he usko Kristukseen, jonka vuoksi he ovat Jumalan vihan alaisia. Näin on kirouksen ja ijankaikkisen kuoleman tuomio (sehän, näet, on synnin rangaistus) julistettu niillekin, jotka kuitenkin maailman silmissä ovat nuhteettomia, vieläpä vakavasti ahkeroitsevatkin elää lain ja kymmenien käskyjen jälkeen. Sellainen oli Paavali ennen kääntymistään ja Nikodeemuskin aluksi ynnä monta juutalaista, joista Paavali antaa sen todistuksen että he kiivaudella pyysivät Jumalaa palvella ja etsivät vanhurskautta, vaikka eivät kuitenkaan vanhurskautta saavuttaneet, Room. 9: 31. Tähän sanaan synty on siis lyhyesti ja kiihvasti suljettu kaikki ihmisen elämä ja työ Kristuksen uskon ulkopuolella.

Tässä sanotaan siis synnin tähden nuhtelemiseksi sitä, että soimataan ja kirootaan synniksi se, mikä on parhainta, oivallisinta, pyhintä elämää maan päällä, ja mitä maailma pitää vanhurskautena ja pyhyytinä. Puhuuhan Kristus tässä sellaisesta maailmasta, joka maan päällä näyttää kaikkein kauneimmalta hallitukseensa, oikeuteensa ja rangaistukseensa nähden, ja joka pitää huolen kurinpidosta ja kunniaista, rankaisee pahaa, lisäksi palvelee Jumalaakin, kuten esim. juutalaiset Mooseksen säädösten mukaan. Tätä sanotaan kaikkein kauneimmalla ja kunniallisimmalla nimellä maailmaksi.

Tässä sinä sanot: Kuinkas nyt laita on? Tokkohan on syntiä elää kymmenien käskyjen mukaan kuuliaisesti, kunniallisesti ja siiveästi, olla tappamatta, huorintekemättä, varastamatta, valehtelematta ja pettämättä? Vas-

taus: Tietysti ei. Mutta ei siinä ole kylläksi eikä se vielä ole Jumalan kymmenen käskyn pitämistä, vaikkei niitä ulkonaisilla töillä rikottaisikaan. Jumalan käskyt, näet, eivät vaadi ainoastaan ulkonaisesti oikeata menoa, vaan ne kajoovat sisimpään sydämeen ja vaativat siltä täydellistä kuuliaisuutta. Ne eivät siis tuomitse ainoastaan ulkonaisen vaelluksen ja käytöksen mukaan, vaan sydämen perustukseen katsoen. Mutta sitä ei maailma ymmärrä eikä se siitä välitä, sillä ei se tiedä muista kuin julkisista ulkonaisista synneistä, murhasta, huoruudesta, varkaudesta ja siitä, mitä lakimiesten mielestä on syntiä ja jota ne rankaisevat. Synnin oikeita sokkeloita ja juuria, esim. Jumalan ylenkatsominen, sydämen sisällinen synnynnäinen rietaus, tottelemattomuus Jumalan tahtoa vastaan j. n. e., niitä ei maailma tunne eikä näe, vaikka ne kuitenkin asustavat ja pysyvät kaikissa ihmisissä, Kristuksen kautta pyhitetyissäkin.

Havaitsehan jokainen itsessään, kun vain tahtoo tunnustaa, olkoon hän kuinka pyhä tahansa (oikeatkin pyhät sitä sydäimestään valittavat), että vaikka hän halusta tahtoisii pitää Jumalan lain, niin kuitenkin liha ja veri, se on: koko luonto sydämen ja kaikkein jäsenten kerralla, ponnistaa vastaan, kuten P. Paavali Room. 7: 33 sanoo: **Minä näen toisen lain minun jäsenissäni, joka sotii minun mieleni lakia vastaan ja ottaa minun vangiksi synnin laissa.** Näin on laita paljoa enemmän niissä, joilla ei ole armoa eikä Pyhää Henkeä, vaan jotka ainoastaan rangaistuksen pelvosta tai maineen ja turhan kunnian vuoksi elävät ulkonaisesti nuhteettomasti, vaikka mieluumin tekisivät aivan toisin, elleivät pelkäisi helvettiä tai rangaistusta ja häpeätä. Heidän sydämensä pysyy aina kuin vihollisena ja tekee sille vastakynttä sisällisellä tottelemattomuudella.

Koska nyt asia niin on, ettei yksikään ihminen voi Jumalan käskyjä täyttää eikä olla

Jumalan edessä synnitön, ja koska siis kaikki ihmiset ovat Jumalan vihan alaisia ja lain kautta tuomitut ijankaikkiseen kadotukseen, niin on Jumala tämän pahan poistamiseksi keksinyt sen neuvon, että lähetti maailmaan poikansa, joka tuli uhriksi meidän puolestamme, vuodatti verensä ja kuoli meidän syn-teimme sovituksiksi, käänsi Jumalan vihan meistä pois, jota ei yksikään luontokappale voinut lepyttää, hankki meille syntein anteeksi saamisen ja lahjoitti meille vielä Pyhän Hengenkin voidaksemme tätä kaikkea omaksemme saada ja vastaan ottaa, tullaksemme uusiksi ihmisiksi ja päästäksemme näin syn-nistä ja kuolemasta vanhurskauteen ja ijan-kaikkiseen elämään.

Tätä hän nyt on tehnyt ja käsenyt evan-geliumina saarnata vaatien kaikilta ihmisiltä, kuten pääsiäissaarnoissa olemme kuulleet, parannusta, se on: totista synnin tuntoa ja va-kavata Jumalan vihan pelkoa sekä uskoa, että Jumala tässä parannuksessa tahtoo poikansa tähden antaa synnit anteeksi. Ken nyt uskoo tämän saarnan, hänellä on saman uskon kaut-ta syntein anteeksi saaminen ja Jumalan ar-mo; ja vaikka hän ei Jumalan lakia kokonaan täytäkkään, niin ei hänelle kuitenkaan lueta täten syntyviä syntejä, vaan on hänellä niiden anteeksiantamus. Tämän uskon keralla anne-taan hänelle myöskin Pyhä Henki, jolloin hän saa rakkauden ja halun tehdä hyvää ja vastus-taa syntiä. Häntä siis ei enään laki tuomitse syntiseksi, vaikka hän ei lakia kokonaan täy-täkkään, vaan armon ja anteeksi saamisen kautta pitää Jumala hänen omanansa ja sem-moisena, kuin ei hänellä yhtään syntiä olisi.

Mutta toisaalta taas ei se, jolla ei uskoa ole, voi päästä synnistä vapaaksi eikä välttää Jumalan vihaa, sillä hänellä ei ole mitään an-teeksi saamista, vaan hän pysyy kadotuksen alaisena, vaikka kuinkakin ahkeroisesti elää lain jälkeen, jota hän ei kuitenkaan voi täyt-

tää. Ja vielä lisäksi ei hän huoli Kristuksesta, joka tuo mukanaan syntein anteeksi saamisen ja lahjoittaa uskovaiselle lain täyttämüksensä antaen lisäksi vielä voimaa alkamaan sydä-messä lain noudattamista.

Missä siis ei tätä saarnaa tahdota vastaan-ottaa, siellä täytyy synnin ja kirouksen pysyä, ja vieläpä sellaisesta epäuskosta silloin tulee oikea pääsynti, sillä jos siinä olisi uskoa Kris-tukseen, niin annettaisiin kaikki synnit anteek-si. Mutta koska he eivät tahdo uskolla ottaa vastaan tätä Vapahtajaa, niin he syystä kyllä tulevat kirotuiksi synneissään eikä heillä ole mitään apua siitä, että toimittelevat monia lain töitä ja ulkonaisia jumalanpalveluksia. Hehän ratkaisevat järkensä mukaan, että niinkuin he töillä ovat syntejä tehneet, samoin tahtovat he ne töillä maksaakin eli toisin sanoen pyyhkiä syntinsä pois ja ansaita Jumalan armon. Näin menetellen he eivät muuta tee, kuin että jul-keavat synneillä sovittaa syntejä, pienillä syn-neillä maksaa suuria, vieläpä oikein suuria tehdä toisten palkitsemiseksi.

Paitsi sitä nimittäin, että he tottelematto-muudessaan ja synneissään menettelevät vas-toin Jumalan käskyjä ja elävät sellaisessa so-keudessa, etteivät tämmöistä näe eivätkä mi-nään pidä, ovat he vielä katumattomuudessaan ja Jumalan vihan pelvon puutteessa niin röyh-keitä ja ylpeitä, että tahtovat omilla töillään ja ansioillaan kelvata Jumalalle. Päälle päätteek-si he eivät ainoastaan ylenkatso tätä saarnaa Kristuksesta, joka kehoittaa parannukseen ja uskoon, vaan sitä vainoovatkin, joka jo yksi-näänkin riittäisi, vaikka heillä ei muita syntejä olisikaan ja vaikka he koko lain olisivat täyt-täneet, vetämään heidän päällensä ijankaikki-sen vihan ja kadotuksen.

Oikein ja kohtuullista on siis, että Pyhä Henki nuhtelee syntiseksi ja kirotuiksi kaikkia, joilla ei ole uskoa Kristukseen. Missä nimit-täin uskoa ei ole, siinä täytyy muitakin syntejä

seurata joukoittain, niin että Jumalata ylenkatsotaan ja vihataan; ja näin tulee tottelemattomuus koko ensimmäistä laintaulua vastaan täydelliseksi. Ken ei Jumalata Kristuksessa tunne, hän ei voi mitään hyvää häneltä odottaa, ei häntä sydämestään avuksi huutaa ei kunnioittaa hänen sanaansa, vaan hän riippuu perkeleen valheissa, vainoo ja pilkkaa oikeata oppia tullen yhä paatuneemmaksi ja uhkamielisemmäksi, niin että hän lopuksi herjaa Pyhää Henkeäkin. Sitten rikkoo hän toisetkin käskyt ollen tottelematon säädysään ja elämässään, niin ettei hän ketäkään kohtaan täytä velvollisuuksiaan. Hänessä ei ole mitään sydämellistä rakkautta, hyvyttä, lempeyttä, kärsivällisyyttä, halua puhtauteen ja vanhurskauteen, ei uskollisuutta eikä totuutta sydämessä, vaan hän menettelee aivan päin vastoin, paitsi jos hänen täytyy peljätä häpeätä ja rangaistusta.

Katso; näin täytyy perkeleen lohikäärme-hännän koko helvetin keralla epäuskoa seurata. Syy on seuraava: Ken ei usko Kristukseen, hän on jo kääntynyt ja tykkänään eronnut pois Jumalasta. Sen vuoksi ei hänellä voi olla Pyhää Henkeä, ei mitään hyvää ajatusta Jumalasta, ei oikeata sydämen halua elää Jumalan tahdon mukaan, vaikka hän ulkonaisesti onkin olevinaan ja tekevinään toista, ettei moitteita ja nuhteita saisi. Samoin paha kiittämätön palvelija on herransa vihollinen ja tekee ainoastaan pakosta hyvää eikä suinkaan halusta, sillä jos vaan päinsä kävisi, niin hän ei tekisi hyvää rahtuakaan. Nämä ovat jaloja koreita hedelmiä, jotka kasvavat tuosta lähteestä ja rungosta, ettei tahdota Kristusta ottaa vastaan eikä kuulla Vapahtajana, jonka Jumala on lahjoittanut meille synteimme pois-ottajaksi ja Jumalan vihan lepyttäjäksi.

Sinä näet siis tässä kuvattuna mitä maailma on, nimittäin ei mikään muu kuin suuri joukko sellaisia pahoja, uppiniskaisia ihmisiä,

jotka eivät tahdo uskoa Kristukseen, katsovat ylönsä Jumalan sanan ja ylistävät ja hyväksyvät perkeleen viettelyksiä ryntäillen vielä uhkamielin Jumalan käskyjä vastaan. He ottavat vastaan Jumalan lahjat ja hyvät työt maksaaksensa ne tuollaisella kiittämättömyydellä ja pilkalla. Tästä he sitten eivät tahdo kuulla mitään nuhteita eikä moitteita, vaan vaativat vielä kiitollisten, hurskasten ja pyhäin ihmisten nimeä, kuten juutalaiset, jotka Kristusta ristiin naulitsemalla ja vainoomalla hänen apostoleitaan tavoittelivat sitä kunniaa, että muka näin tekivät suurenkin palveluksen Jumalalle. Sentähden täytyy Pyhän Hengen ryhtyä tässä vastustamaan maailmaa, ja jumalallisella voimallaan ja vallallaan lakkaamatta aina viimeiseen päivään asti toimittaa ja jatkaa nuhdevirkansa.

Sillä ei hän ole siinä aikomuksessa ryhtynyt nuhtelemaan, että sitten lakkaisi ja antaisi suunsa tukkia, vaan hänen täytyy perkeleen valtakunnassa yhä jatkaa nuhtelemistaan, koska siinä ei mitään hyvää ole. Hänen täytyy julistaa kaikki Jumalan vihan ja kirouksen alaiseksi siitä välittämättä, vaikka maailma vihasuu ja raivostuu, jos sitten tällä nuhteellansa voisi edes muutamia saattaa parannukseen ja uskoon, jossa tarkoituksessa tämä saarna on aljettukin. Mutta vaikka toiset eivät tahdokaan antautua nuhdeltaviksi, pitää heidät kuitenkin tällä saarnalla todistettaman olevan väärässä ja kirotuita. Kaikki liha ja veri pitää nuhdeltaman, joko sitten autuudeksi tai kadotukseksi, sillä Kristushan käänsä saarnata kaikille luoduille: **Joka uskoo, se tulee autuaksi, mutta joka ei usko, se kadotetaan.** – Tämä riittääköön Pyhän Hengen saarnan ensimmäisestä osasta; toiseksi seuraa:

Vanhurskauden tähden, että minä menen Isän tykö, ja ette minua sillen näe. Maailmaa ei nuhdella ainoastaan sen vuoksi, että sillä on syntejä, vaan myöskin, ettei se tie-

dä, kuinka vanhurskaaksi tullaan ja mikä vanhurskaus tai hurskaus on. Kristus ei puhu tässä siitä vanhurskaudesta, josta viisaustieteilijät ja lakimiehet puhuvat, jota sanotaan maalliseksi oikeudeksi tai joka keisarin oikeutena menettelee ja toimii järjen opetuksen mukaan. Vaan hän puhuu tässä siitä vanhurskaudesta, joka Jumalan edessä kelpaa ja jonka hän vanhurskautena pitää. Mitä vanhurskautta nyt tämä on ja mitä siihen kuuluu? Se on se, sanoo hän, **että minä menen Isän tykö, ja ette minua sillen näe.** Tämäpä vasta kuuluu epäsuomalaiselta ja maailman mielestä kylläkin naurettavalta puheelta. Ja jos jo ensiksikin se on outoa ja hämää, että maailman synty on se, ettei uskota häneen, niin kuuluu paljoa kummemmalta ja käsittämättömämmältä, että se ainoastaan olisi vanhurskautta, että hän menee Isän tykö eikä enään ole nähtävissä.

Mitäpä kuitenkin sanonee tähän koko maailma, joka ajaa takaa vanhurskautta ja tahtoo olla hurskas Jumalan edessä, mitähän juutalaiset, turkkilaiset tai paavilliset pyhät, jotka loukkautuivat tähän kuin pahentavaiseen ja hullunkuriseenkin oppiin? Pitäisikö kaikkein hyvien töiden, hartauden, hyvien aikomusten, kauniin kuuliaisuuden, monen ihmisen vakavan ja ankaran elämän olla Jumalan edessä ainoastaan joutavaa? Mitä sitten tuokin on, että hän määrittelee asian niin omituisesti ja takaperoisesti, että se muka on hurskautta Jumalan edessä, että hän menee Isän tykö eikä enään ole nähtävissä? Mitä järkeä siinä on, että tullaan vanhurskaaksi sen kautta, jota ei kuitenkaan voida nähdä eikä tuntea?

Niinpä niinkin. Sinä kuulet hänen tässä lujasti ja mahtavasti päättävän ainoastaan sen olevan vanhurskautta, jonka hän vanhurskaudeksi sanoo, ja maailmaa nuhdeltavan siis siitä, ettei sillä tätä ole; aivan kuin hän sanoisi: Mitä se hyödyttää, että te pitkältä ja paljon

väittelette hyvistä töistä, pyhästä elämästä ja siitä, jonka kautta mielestänne vanhurskaaksi tullaan? Ellei teillä sitä ole, **että minä menen Isän tykö**, niin ei ole eikä merkitse kuitenkaan tuo kaikki Jumalan edessä mitään. Vaikka te kuollaksenne vanhurskautta tavoittelisitte ja pohtisitte, ajattelisitte ja tutkisitte ja kaikesta voimastanne elämällemme ponnistelisitte sen saavuttamista, niin ette kuitenkaan tule siitä älymään ettekä löytämään. Tässä vaaditaan toista vanhurskautta, kuin minkä te siksi käsitätte, luullen sen siinä olevan, että ryhdytään lakia täyttämään, sitä tottelemaan ja sen mukaan elämään. Sen täytyy olla tuota kaikkea paljoa suurempaa ja korkeampaa, sillä ei se ole mitään lakia eikä käskyä, ei ihmistöitä eikä elämää, vaan ainoastaan sitä, jonka nyt teen, nimittäin, **että menen Isän tykö.**

Kuinka sitten tämä tapahtuu? Vastaus: Edellisessä osassa olemme kuulleet, että kaikkia ihmisiä nuhdellaan synnin tähden, josta sitten seuraa, kuten selitetty on, ettei kukaan täytä lakia, eikä kymmeniä käskyjä. Jos nimittäin joku ne täyttäisi, niin ei häntä tietysti nuhdeltaisi syntisenä, vaan hän olisi ja sanottaisiin tuon lain kuuliaisuutensa ja täyttämisenä vuoksi vanhurskaaksi, kuten P. Paavali Gal. 3: 21, 22 sanoo: **Jos laki olis annettu eläväksi tekemään, niin tosin vanhurskaus tulisi laista. Mutta Raamattu on kaikki sulkenut synnin ala.** Koska nyt ei kukaan ihminen voi lakia täyttää, niin ei meillä myöskään ole mitään laista tulevaa vanhurskautta itsestämme eikä itsessämme, jolla voisimme Jumalan edessä kestää hänen vihaansa ja tuomiotansa. Asuessamme siis Jumalan eteen, täytyy meillä olla muualta saatu vanhurskaus, jonka Jumala hyväksyy ja hänelle kelpaa.

Koskeehan nuhde synnin tähden kaikkea inhimillistä elämää ja menoa maan päällä, joten siis pyhienkin ja kristittyjenkin täytyy parhaimpaankin elämänsä ja töihinsä katsoen

taipua tuosta nuhteesta osansa saamaan sekä tunnustamaan syntisiä olevansa. Muutenhan olisi väärää ja kirottua, että heitä tuomitaan Jumalan käskyjen mukaan ja hänen tuomioistuimensa edessä, kuten profeeta Davidkin, joka kuitenkin oli pyhä ja paljon hyviä töitä tehnyt, Ps. 143: 2 rukoillen sanoo: **Herra, elä käy tuomiolle palvelias kanssa, sillä ei yksikään elävä ole vakaa sinun edessä;** ja P. Paavali 1 Kor. 4: 4: **En minä tiedä mitään kanssani, mutta en minä sentähden vanhurskautettu ole.** Mutta etteivät he kuten muuta tule kadotetuiksi, sen vaikuttaa ainoastaan se eroavaisuus, että he hyväksyvät tällaisen nuhteen, tunnustavat ja valittavat heissä syntejä olevan, uskovat Kristukseen ja etsivät hänen kauttansa syntein anteeksi saamista. Heillä on näin muodoin muualta saatu vanhurskaus, joka alusta loppuun asti on Herran Kristuksen omaa työtä, voimaa ja ansiota, jota hän tässä sanoo Isän tykö menemiseksi.

Nämä sanat: **Minä menen Isän tykö**, sisältävät koko meidän lunastuksemme ja autuuttamisemme työn, jota varten Jumalan Poika taivaasta lähetettiin ja jonka hän meidän edestämme on tehnyt ja vieläkin tekee aina loppuun asti; nimittäin hänen kärsimisensä, kuolemansa ja ylösnousemisensa ja koko hänen valtakuntansa seurakunnan keskuudessa. Eihän tämä meno Isän tykö merkitse muuta, kuin että hän verensä vuodattamalla ja kuolemalla antautuu uhriksi maksaaksensa synnit. Sen jälkeen hän taas ylösnousemisellaan voittaa ja laskee valtansa alaiseksi synnin, kuoleman ja helvetin, asettuu elävänä Isän oikealle kädelle, jossa hän näkymätöninä hallitsee kaikkea taivaassa ja maassa, evankeliuminsa saarnalla kokoo ja levittää kristikuntaansa, puollustaa uskovaisiansa ja rukoilee heidän puolestansa Isän luona ijankaikkisena välittäjänä ja ylimmäisenä pappina, koska heissä yhä vieläkin on heikkoutta ja syntiä ja

lisäksi vielä antaa hän Pyhän Hengen voiman ja väkevyyden synnin, perkeleen ja kuoleman voittamiseksi.

Katsos, sepä nyt on kristittyjen vanhurskaus Jumalan edessä, **että Kristus menee isän tykö**, se on: kärsii meidän edestämme, nousee ylös ja sovittaa meidät näin Isän kanssa, niin että meillä hänen tähtensä on syntein anteeksi saaminen ja armo. Se siis ei ollenkaan ole meidän työtämme eikä ansiotamme, vaan ainoastaan seuraus hänen menostansa, jonka hän meidän tähtemme tekee. Tämä on se muualta saatu vanhurskaus, jonka hyväksi me emme ole mitään tehneet emmekä ansainneet, emmekä voikkaan ansaita, vaan jonka hän on meille lahjoittanut ja omaksi antanut, ja jonka kautta me olemme Jumalalle otolliset ja hänen rakkaat lapsensa ja perillisensä.

Mutta että tällainen lahjoitettu vanhurskaus meissä olisi ja että me saisimme sitä lohdutukseksemme pitää omana aarteenamme ja päätavaranaamme, se tapahtuu ainoastaan uskon kautta. Täytyyhän, näet, meidän se ottaa vastaan ja omistaa, joka taasen ei muuten voi päinsä käydä kuin siten, että sydän pitää kiinni Kristuksen ylösmenosta ja lujasti uskoo saavansa sentähden synnit anteeksi ja pelastuksen synnistä ja kuolemasta. Eihän tämä ole mitään näkyväistä, jota ulkonaisilla töillä, järjestyksillä tai harjoituksilla voitaisiin saavuttaa, vaan tämä on korkea, salattu aarre, jota silmin ei voida nähdä eikä aistimilla käsittää, kuten hän itsekin sanoo: **ette minua sillen näe**, joten siis ainoastaan uskoa täytyy.

Näin on siis kerrassaan kumottu ja tyhjäksi tehty kaiken maailman loppumattomat tiedustelut, tutkimukset ja kyselyt, kuinka kuitenkin Jumalan edessä voitaisiin hurskaiksi tulla, josta kukin jotain erityistä väittää. Yksi opettaa tekemään yhtä, toinen toista, eikä kukaan ole kuitenkaan perille päässyt, vaikka ovat kuulleet, oppineet ja koittaneet kaikkikin

opit laista ja hyvistä töistä. Kylläpä olisi syytä tiedustella tätäkin mestaria, Kristusta, ja ihastuksekseni kuulla, mitä hänelläkin on sanottavaa; ja luulisihan jokaisen toivovan siitä tietoa, vieläpä halusta juoksevan maailman ääreenkin kuulemaan, ellei tämä saarna olisi aivan lähellä. Tottapahan jokainen toivoo hänenkin jotain asiaan sanovan, mitä olisi tehtävä, ja selittävän sen paljoka ylevämmin ja paremmin kuin kaikki muut.

Mitä hän sitten sanoo? Hän ei puhu rahutuakaan meidän töistämme eikä elämästämme, vaan lausuu sen sijaan: Kaikki tämä ei vielä ole se vanhurskaus, joka Jumalan edessä kelpaa. Mutta jos sinä tahdot Jumalan olla hurskas ja vanhurskas, täytyy sinun muuta olla, kuin mitä yhdenkään ihmisen voimasta voit saada, nimittäin se, **että minä menen Isän tykö**. Tämä merkitsee: Ei kukaan tule Jumalan edessä vanhurskaaksi muuten kuin sen kautta ja sentähden, että minä kuolen ja nousen ylös. Tämä meno sen ainoastaan vaikuttaa, että Jumala ottaa ihmisen armoihinsa ja pitää hänet vanhurskaana, jos hän uskolla riippuu Kristuksessa.

Nämä sanat ovat tarkasti huomioon otettavat, sillä Kristus on sängen suorasanainen mies kaikkein ihmisten, varsinkin viisasten ja pyhäin, järkeä ja ajatuksia kohtaan, jotka kaikki yhteensä hurskaudesta ja vanhurskaudesta puhuttaessa eivät muuta tiedä sanoa, kuin että se on **justitia formalis, muodollinen hyve**, joka meissä itessämme on tai jonka me itsellemme muodostamme omilla töillämme ja kuuliaisuudellamme.

Sinä kai muistat vielä: Mitä tehdään sitten opilla hyvistä töistä? Eikö se mitään merkitse? Eikö ole kaunista ja luvallista, että ihminen ahkeroitsee Jumalan kymmenien käskyjen pitämistä, on kuuliainen, siveä, kunniallinen, rehellinen y. m.? Vastaus: Tietysti, tuota kaikkea tulee tehdä, ja se onkin hyvää

oppia ja elämätä, mutta annettakoon sille oma arvonsa ja pidettäköön aina toisistaan erotettuna nuot kaksi oppia, kuinka Jumalan edessä tullaan hurskaaksi ja vanhurskaaksi, ja kuinka ja mitä varten hyviä töitä on tehtävä. Vaikka, näet, on tarpeellista teroittaa mieliin oppia hyvistä töistä, täytyy kuitenkin sen ohessa ja vielä mitä tarkemmin muistaa, jotta evankeliumin ja uskon oppi pysyisi puhtaana ja väärentämättönnä, että kaikki meidän työmme, olivat ne kuinka pyhiä ja hyviä tahansa, eivät ole se aarre ja ansio, jolla me Jumalalle kelpaamme ja häneltä armon ja ijankaikkisen elämän saamme. Tähän vaaditaan yksinomaan se, että Kristus menee Isän tykö, hankkii tällä menollansa sen meille, lahjoittaa ja jakaa meille vanhurskauttansa, viattomuutensa ja ansionsa ja alkaa näin meissä sen valtakunnan, jonka kautta me, jos häneen uskomme, hänen voimallaan ja hengellään pelastumme synnistä ja kuolemasta ja saamme hänen kanssaan elää ijankaikkisesti. Tämä ei siis ole sellainen vanhurskaus, joka ainoastaan maan päällä kestäisi ja sitten lakkaisi, vaan se on uusi vanhurskaus, joka jatkuu ijankaikkisesti toisessa elämässä Jumalan luona, kuten Kristuskin siellä ijankaikkisesti elää ja hallitsee.

Sen vuoksi olen usein sanonut, että ennen kuin tästä asiasta oikein voidaan puhua ja päättää, täytyy tehdä tarkka erotus hurskaan miehen (jolla filosofien kesken on nimityksenä **vir bonus, kelpo mies**) ja kristittyjen välillä. Mekin kiitämme sitä, että joku on hurskas mies, eikähän maan päällä olekkaan mitään kiitettävämpää ja onhan sekin Jumalan lahja kuten aurinko ja kuu, vilja ja viini ja kaikki luontokappaleet, mutta näitä ei pidä sekoittaa toisiinsa, vaan saakoon hurskas mies kiitokset maailman edessä ja sanokaamme: Hurskas mies on kyllä oivallinen ja kelpo ihminen maan päällä, mutta ei hän siltä vielä ole kristitty. Saattaahan sellainen olla turkkilai-

nenkin tai joku pakana, kuten heistä muutamia ennen muinoin korkeasti ylistettiin. Eihän asia toisin voi ollakkaan, kuin että niin monen pahan joukossa täytyy ajoittain joku hurskaskin löytyä. Mutta olkoon hän kuinka hurskas tahansa, niin on ja pysyy hän tuosta hurskaudestaan huolimatta yhä Aadamin lapsena, se on: maallisena ihmisenä, synnin ja kuoleman alaisena.

Mutta jos tiedustat, kuka kristitty on, niin täytyy sinun ajatella paljoa korkeampaa, sillä hän on aivan toinen ihminen, jota ei sanota Aadamin lapseksi, eikä hänellä ole isää eikä äitiä maan päällä, vaan hän on Jumalan lapsi, taivaan valtakunnan herra ja perillinen. Kristityksi taas häntä siitä syystä ja sentähden sanotaan, että hän sydämellään riippuu kiinni tässä Vapahtajassa, joka on mennyt Isän tykö, ja uskoo itsellensä hänen tähtensä ja hänen kauttansa olevan Jumalan armon, ijankaikkisen lunastuksen ja elämän. Tätä emme voi hankkia emmekä itsellemme temmata, emme saavuttaa emmekä oppia omalla elämällemme, hyveillämme eikä töillämme – niiden tähden meitä sanotaan hurskaiksi ihmisiksi maan päällä – ei myöskään lain ja kymmenien käskyjen mukaisella vanhurskaudella, vaikka, kuten sanottu, sekin on tarpeellinen ja tavataankin jokaisessa kristityssä. Mutta tämä ei likimainkaan riitä siihen pääasiaan ja vanhurskauteen, josta Kristus tässä puhuu ja jota hän vanhurskaudeksi sanoo.

Vaikka, näet, ihminen koko pitkän elämänsä kauvan ja paljokin tuollaista harjoittelisi ja kaikki tekisi, mitä hänen voimassaan suinkin on, niin ei hän kuitenkaan voi päästä varmuuteen siitä, kelpaako tällainen Jumalalle ja onko Jumala hänelle armollinen. Näin pysyy sydän tuollaista elämää vietettäessä aina epävarmana ja epäilevänä. Tämän kaiken täytyy koeteltujen omientuntojen todistaa, ja itse munkitkin sen kirjoituksissaan todistavat,

sillä niissä he julkisesti opettavat epäilemisen tarpeellisuutta. He sanovat, ettei yksikään ihminen voi tietää, onko hän armoitettu, ja että suurta röyhkeyttä on kerskata sellaista itsestään.

Seurauksena tästä täytyy olla: Kun ihmisessä tuollainen epäily asuu, ei hänen sydämensä voi olla oikea Jumalata kohtaan, eikä hän voi sydämestään kääntyä hänen puoleensa ja rukoilla. Hän kammoo ja pakenee Jumalaa ja täytyy vihdoinkin ruveta Jumalaa vihaamaan ja joutua epätoivon valtaan. Kun nimittäin oikea kilvoituksen hetki tulee, kun Jumalan tuomio astuu hänen eteensä, silloin hän tuntee ja näkee, ettei hänen elämänsä eikä työnsä auta kestäämään Jumalan vihan edessä, vaan hänen täytyy kaiken sen mukana vajota kadotuksen syvyyteen.

Jos me siis tuollaisessa hädässä mielimme kestää ja voiton saavuttaa epäilystä vastaan, niin täytyy meillä olla toinen perustus kuin oma tekemämme tai lain vanhurskaus, nimittäin tämä Kristuksen ijankaikkinen vanhurskaus, jonka paikka on Isän oikealla kädellä, josta ei perkele voi sitä kukistaa, ja jota vastaan Jumalan tuomio ei voi kantaa. Minut voi perkele kyllä nujertaa milloin tahtoo kaikkine elämäntöineni näyttämällä minulle Jumalan tuomion ja vihan, ja niin lennättää kaikki ansioni menemään kuin tuuli höyhenen. Mutta kun minä osoitan hänet pois itsestäni ja omista töistäni Isän oikealle kädelle, jossa minun Herrani Kristus istuu, joka lahjoittaa minulle vanhurskautensa, ja joka juuri sen vuoksi on mennytkin Isän tykö, niin kyllä perkeleen täytyy jättää hän kukistamatta ja kiusaamattakin.

Siksipä menetteleekin Kristus uskollisen hurskaan Vapahtajan tavalla ottaessaan tämän kaiken meiltä pois ja jokaiselta ihmiseltä ja perustaessaan ja rakentaessaan meidän vanhurskaudemme ainoastaan menoansa Isän tykö, että tietäisimme, missä voimme olla vah-

vassa turvassa perkeleen ja hänen helvetinporttinsa kaikilta rynnäköiltä ja myrskyiltä. Sillä jos meidän vanhurskaudemme riippuisi meissä itsessämme ja meidän ansiollisuudestamme, siitä, olemmeko oikean ja täydellisen parannuksen tehneet ja kylläksi hyviä töitä harjoittaneet, niin ei olisi meidän sydämellemme koskaan mitään lepoa eikä se kuitenkaan lopulta voisi kestää.

Tästä selviää, mitä häpeällistä, kirottua oppia tuo munkkien ja koko paavikunnan tähänastinen on ollut. He ovat näin vietelleet maailman, sillä he eivät ole opettaneet sanaakaan Kristuksesta eikä uskosta, ja sitten ovat he vielä häpeemättömästi kehuneet munkkivirkaansa paljota korkeammaksi, jalommaksi, täydellisemmäksi säädyksi kuin tavallisten kristittyjen. Pitäisipä tuon olla kaikille kristityille kauheata kuulla. Vaikka nimittäin siinä arvostelisit ja korottaisit kaikkein ihmisten elämän ja hurskauden, neitseellisen puhtauden, erakkojen kieltäytymisen ja ruumiinkurituksen, suurten, oivallisten, hurskasten, herojen ja hallitsijain kiitettävät työt ja hyveet, ja mitä ikänä ihmishurskaudeksi voidaan sanoa, kuinka korkealle ja hyväksi tahansa, niin ei se kuitenkaan sinä ilmoisna ikänä kuuna kullan valkeana vedä vertoja sille kristitylle, jonka Herra istuu Jumalan oikealla kädellä ja antaa hänelle oman vanhurskautensa. Mielellämme tahdomme mekin jättää tuon arvoonsa ja kiittää sitä kalliiksi lahjaksi, mutta kristitty on korottava paljota korkeammalle tätä kaikkea, sillä hänellä on ijankaikkinen tavara ja perintö taivaan valtakunnassa Jumalan oikealla kädellä veljensä Kristuksen luona.

Ken tätä ymmärtää ja voi erottaa, hän voi myöskin oikein opettaa ja tuomita kaikkeen elämään nähden, käyttäytyä oikein kaikissa asioissa ja kavahtaa kaikkia eksytyksiä. Hän tuomitsee ja ratkaisee kaikki tämän ohjeen ja ojennusnuoran mukaan, jonka Kristus tässä

opettaa ja jonka mukaan kristityn vanhurskaus ei ole sellainen vanhurskaus, joka meissä itsessämme on kasvanut – kuten tuo toinen, jota sanotaan lain eli ihmisten vanhurskaudeksi, vaan se on meidän ulko- ja yläpuolellemme, tykkänään taivaallinen ja jumalallinen.

Jos siis joku tulee aikoen sinua nenästä vetää ja puhua pauhaa tahtoen sinulle esittää tavattoman, erinomaisen pyhyiden ihmeitä sekä kehoittaa sinua tämän tai tuon suuren pyhimyksen esimerkkiä seuraamaan, jotta mukaiten Jumalalle kelpaisit tai tulisit kristityksi, niin voit häntä vastustaa sanoen: Ystäväiseni, olkoon tuo kaikki hyvää minun puolestani ja tahdonhan minäkin mielelläni hurskas olla ja Jumalan käskyin jälkeen tehdä, karttaa syntiä j. n. e., mutta sitä sinä et saa minulle opettaa, että sen kautta tulisin kristityksi tai saavuttaisin mitään enempää ja korkeampaa. Eiväthän hekään sen vuoksi kristityiksi tulleet, että niin paljon paastosivat, tekivät ja kärsivät.

Olisihan se rakkaan Herrani Kristuksen loukkaamista, jos hänen menonsa tyhjänpäiväiseksi tekisin ja asettaisin ihmistyöt sen vertaisiksi. Mutta sen perustuksella tahdon minä kristitty olla, niinkuin hän on minua opettanut ja niinkuin on täytynyt tehdä kaikkein pyhien, jotka ovat tahtoneet Jumalan edessä kelvata, että pysyn kiinni tässä vapahtajassa, ja että minä, kuten P. Paavali Filipp. 3: 9 sanoo: **Hänessä löyttäisiin, ettei minun vanhurskaute- ni laista olis**, joka minulle tällä menolla on hankittu, sillä näin voitti hän syntini ja kuolemani, jonka hän minulle evankeliumin saarnan kautta julistaa ja lahjoittaa. Jos sinulla se on, niin mene ja tee hyviä töitä niin paljon kuin voit, kuitenkin Jumalan käskyjen jälkeen. Ethän sinä ilman tai ennen tätä voi kuitenkaan mitään hyvää tehdä, koska sinä vielä olet epäuskoinen, eikä sinulla Kristusta ole etkä häntä tunne, jonka vuoksi kaikki sinun tekosi ovat

synnillisiä, kuten ensimmäisessä osassa olemme kuulleet.

Katsos, näin puhutaan Kristuksen tavalla ja hänen sanojensa mukaan siitä vanhurskaudesta, jonka hän vanhurskautena pitää. Se ei ole mitään ulkonaista inhimillistä maailman menoa, vaan käsittämätöntä ja tässä elämässä näkymätöntä. Sitä ei ole löydetty ihmisten keskuudesta maan päältä eikä ihmisten kautta sitä ole saatu. Se on uusi taivaallinen vanhurskaus, jonka hän on saanut aikaan ja perustanut ainoastaan kuolemansa ja ylösnousemisensa kautta, ja joka meidän täytyy uskolla käsittää, koska emme näe sitä. Se on ijankaikkinen loppumaton elämä ja meno, jossa hän hallitsee uudessa taivaallisessa menossa. Tähdän hän tukee, perustaa ja asettaa meidän vanhurskaudemme, ja vasta tällaisena on se puhdas ja kokonaan täydellinen sekä niin varma, luja ja ijankaikkisesti paikkansa pitävä, että perkeleen ja helvetin täytyy se jättää koskematta.

Eihän tämä elämä kuitenkaan ole minikään arvoinen, koska kaikki siinä on synnin ja kuoleman turmelemaa ja lopuksi tyhjäksi raukeaa. Sentähden on Jumalan Poika taivaasta perustanut sellaisen valtakunnan, jolla ei ole tekemistä ulkonaisten maailmallisten asioiden ja hallituksen kanssa, kuten juutalaiset ja apostolit hänen valtakunnastaan arvelivat. Ei se myöskään välitä tämän elämän kurjasta kerjäläisvanhurskaudesta, vaan se on aivan uusi ijankaikkinen vanhurskaus, jonka kautta koko luonto muuttuu ja uudistuu, niin ettei siinä ole enään mitään syntiä eikä kuolemata, vaan on pelkkää täydellistä jumalallista työtä ja elämää. Tämä on se työ, jonka hän menollansa Isän luokse on alkanut ja jo omassa persoonassaan täydellisesti suorittanut. Tätä valtakuntaa kehittää hän evankeliumin saarnalla ja Pyhän Hengen vaikutuksella uskovaisten sydämissä viimeiseen päivään

asti, mutta vasta tulevaisessa elämässä saamme sitä kokonaan ja täydellisesti maistaa ja kokea.

Tätä se merkitsee, tarkoittaa hän sanoiltaan, **että minä menen Isän tykö ja että ette minua sillen näe**. En minä puhu tästä ajallisesta elämästä enkä maailman menosta, joka ei voi turmeltuneessa luonnossa olla ilman syntiä eikä kuolemaa, ja joka siis ei myöskään voi olla mikään täydellinen elämä eikä vanhurskaus. Minun valtakuntani ei myöskään ole tällaista katoovaista menoa, vaan sen täytyy olla aivan toista ja sen laatuista, että ette minua enään näe siellä, jossa hallitsen ijankaikkisesti ulkopuolella tätä ruumiillista näkyväistä elämää, ja johon teidätkin saatan. Se on aivan uusi täydellinen vanhurskaus ja ijankaikkinen elämä, jonka nyt panen alulle kristikunnassa Pyhän Hengen saarnan ja vaikutuksen kautta.

Tuomion tähden; että tämän maailman päämies on tuomittu. Kahdessa edellisessä kohdassa on hän puhunut opista, jonka mukaan koko evankeliumin pääsisällys on seuraava: **Ensiksi** on kaikki synnillistä ja Jumalan vihan alaista, mitä inhimillisessä luonnossa, kyvyssä, työssä ja elämässä on, ellei uskota Kristukseen. **Toiseksi** me tulemme vanhurskaiksi, se on: synnistä ja kuolemasta vapahdeuiksi, Jumalalle otollisiksi ja ijankaikkisen elämän perillisiksi ainoastaan sen kautta, että hän menee Isän tykö. **Kolmanneksi** seuraa, kuinka maailma tällaista saarnaa kohtelee ja kuinka toisaalta taas Pyhä Henkikin aina saarnallansa on muistuttamassa.

Tässä sanoo hän: **Pyhä Henki nuhtelee maailmaa tuomion tähden**. Tämä on kai kyläkin outoa ja hämää puhetapaa meidän korvissamme, jotka emme ole perehtyneet hepreankieleen. Siinä ei sana ”tuomio” merkitse mitään muuta, kuin mitä meidänkin puheentemme mukaan sanotaan asian käsittelemi-

seksi ja ratkaisemiseksi kahden riitapuolen välillä, kummalla on oikein tai väärin. Tuohon sanaan sisältyvät nuo molemmat, joiden aina täytyy tulla kysymykseen oikeusasian käsittelyssä, armo ja viha tai apu ja rangaistus. Joko julistetaan viaton vapaaksi ja hänet autetaan oikeuteensa tai sitten syyllinen saa tuomionsa ja rangaistuksensa. Kuitenkin käytetään tätä puhetapaa enimmäkseen jälkimäisessä tapauksessa tuomiosta eli oikeuden päätöksestä, toisin sanoen tuomiosta ja sen seurauksesta eli toimeenpanosta.

Samaan tapaan puhuu Kristuskin tässä siitä tahtoen osoittaa, että kun Pyhä Henki maailmassa harjoittaa saarnansa kumpaakin tehtävää, nuhtelee synnin ja vanhurskauden tähden, niin ei maailma tahdo sitä hyväksyä eikä siihen nuhteeseen taipua, että olisi syntinen ja vanhurskautta vailla. Ei se myöskään siitä huoli, että Kristuksen vanhurskautta sille tarjotaan, vaan se nousee vastustamaan tuollaista oppia ja Pyhän Hengen nuhdetta. Se ki-roo ja vainoo sitä väittäen tekevänsä siinä oikein eikä olevansa velkapää kärsimään, että sen viisautta ja vanhurskautta y. m., minkä se pitää Jumalan lahjana ja palvelemisena, tahdotaan mitättömäksi tehdä, vaan päinvastoin sellaista väkivallalla päältänsä torjumaan. Niinpä täytyy sitten Pyhän Hengen yhä nuhdella nuhtelemistaan tuollaista maailman tuomitsemista ja aina vaan uudestaan julistaa tälle maailmalle rangaistustuomiotansa sanoen, että se tuomitsemisensa kanssa kadotuksen periä ruhtinaansa ja päämiehensä perkeleen keralla.

Tästä syttyy ja leimahtaa sitten riita, tuomio hyökkää toisen tuomion kimppuun. Maailmakin asettaa tätä vastaan oman tuomionsa ja viisautensa; eikä se ainoastaan katso ylönsä tätä oppia, joka ei ole saanut alkuansa sen viisaudesta eikä maailman silmissä suurissa mainioissa miehistä, vaan jota köyhät

halvat miehet saarnaavat, mutta se avaa myöskin suunsa ja sanoo: mitäpä tuo muuta on, kuin että moniaat mieronkiertäjät, kerjäläiset, asettuvat järjestettyä esivaltaa ja kaikkea vastaan, tahtovat hyljätä ja kumota sitä, jota jokainen ennen on noudattanut, vieläpä minkä itse jumala on asettanut. Maailma siis tuomitsee, ki-roo ja sadattelee sekä opin että saarnaajat, ja tukkiaksensa heiltä suun ryhtyy vielä väkivallan uhkauksiinkin, jopa panee ne täytäntöön tarttuen miekkaan, ei salli hätyyttää eikä nuhdella eksymystään ja epäjumalaisuuttaan, jota se varjelee ja puollustaa viisautena ja pyhyytensä Jumalaa ja Kristusta vastaan juurruttaen pois ja hävittäen evankeliumin saarnaa.

Mutta Kristus sanoo sen sijaan, että Pyhä Henki on säilyttävä ylimmän tuomiovallan ja käyttävä sitä lakkaamatta nuhdellen maailmaa viimeiseen päivään asti. Tämän johdosta ahdistetaan kristityt kahden tulen väliin joutuen ristien ja vainon alaisiksi. Koska nimittäin, kuten kuulleet olemme Kristuksen valtakunta ei ole tästä maailmasta, vaan on hengellinen ja maan päällä nyt näkymätön, niin ryhtyy maailma käyttämään mahtiaan ja valtaansa, joka sillä täällä maan päällä on, kristikuntaa vastaan ki-roten, vainoten, rääkäten, kiduttaen, tappaen ja murhaten miekalla, tulella, vedellä ja millä voi. Tähän perkele sitä ärsyttää ja yllyttää, sillä hänessä kiehuu katkera viha ja hurja kiukku Kristusta vastaan ja hän himoitsee ja tavoittelee kristikunnan perinpohjaista hävittämistä ja poisjuurittamista. Silloin näyttää maailmasta ja kristityistä, kuin täytyisi Kristuksen kirkon luhistua maan tasalle, sillä senkaltaista, se vaino, julmuus ja murha on kristittyjä vastaan, jotka tunnustavat ja toimittavat tätä Pyhän Hengen saarnaa.

Siis lausuu Kristus tässä kohdassa **ensiksi** sen ennustuksen, kuinka maailma oli ottava vastaan tämän saarnan ja mitä apostolein sen vuoksi piti saaman kokea. Maailma ei ollut ni-

mittäin ainoastaan ylenkatsova sitä koska se sekaantui asioihin ilman virallista valtuutusta ja käskyä, esitteli uuden opin vastoin Jumalan asettamaa hallitusta, pappeutta ja opetusvirkaa ja sen lisäksi vielä nuhteli ja moitti kaikkea aivan kelvottomaksi Jumalan edessä. Vaan maailman piti myöskin, koska eivät apostolit tahtoneet vääjätä eivätkä lakata saarnaamasta, nousta vastarintaan, lausua heitä vastaan tuomionsa ja panna ne myös täytäntöön. Olivathan he maailman mielestä sellaisia miehiä, joita ei Jumala ollut lähettänyt ja jotka eivät saarnanneet Jumalan sanaa, vaan olivat välttämättömästi perkeleen lähettäjiä, Jumalan pilkkaajia, tottelemattomia ja uppiskaisia Jumalan lakia, Jumalan kansaa ja jumalanpalvelusta kohtaan, joten heidät täytyi tuomita ja julistaa kuolemaan vikapäiksi, koska ei semmoisia sopinut henkiin jättää. Juutalaisetkin huusivat Ap. Tek. 22: 22 P. Paavalista: **Ei ole luvallista tämmöisen ihmisen elää,** ja sanoivat 21: 28 syyksi: **Tämä on se mies, joka kaikkia kaikissa paikoissa opettaa vastoin tätä kansaa ja lakia ja sijaa.**

Toiseksi antaa Kristus maailman tuomion ja vainon herättämän pahenuksen varalle sen lohduksen, että apostolien tuli kaikesta huolitamma tietää, että Herra oli jumalallisella voimallaan ja vaikutuksellaan varjeleva saarnaansa ja pitävä kirkkonsa pystyssä maailman ja perkeleen vihaa ja raivoa vastaan. Perkeleen oli oleva pakko hänen voittamanaan peräytyä valtakuntineen ja jättää hänen kirkkoansa vastaan tekemättä se, mitä halusta tahtoo hurjassa, raivoisassa kiukussaan ja vihasaan. Vaikka siis kristittyjen täytyy tämän saarnan tähden joutua perkeleen ja maailman vainon alaisiksi, niin on kuitenkin tämä sana jäävä kukistumatta, vihdoinkin voittava ja paikansa pitävä. Sitä paitsi on maailman väärä tuomio evankeliumista tuleva julkiseksi kaikille ihmisille, niin että heidän täytyy lopuksi

sitä itsekin hävetä ja työllään tunnustaa, että ovat syyttömästi ja väärin evankeliumia kironneet ja vainonneet. Samoinhan täytyi Kristuksen kärsimisessä hänen tuomariensa, vieläpä itse hänen pettäjänsäkin todistaa Kristus viattomaksi.

Syyksi tähän sanoo hän sen, että Kuninkas Kristus on menollansa Isän tykö jo voittanut sekä maailman että perkeleen ja julistuttaa nyt sellaista, että hän on kaiken herra, ja että hänellä on kaikki valta ja voima tuomita ja rangaista ijankaikkisella helvetin tulella jokaista, joka häntä vastaan nousee, niin myös perkeleen ja hänen enkelinsä. Tätä tarkoittaa hän sanoessaan, että tämä nuhde on koskeva maailmaa, joka vainoo evankeliumia. Evankeliumi on kuitenkin lopuksi saapa voiton, niin että maailman tuomion ja kirouksen täytyy lannistua ja tulla vuorostaan tuomituksi ja häpeään saatetuksi, eikä ainoastaan maailman, vaan myöskin sen jumalan, itse perkeleen, joka yllyttää maailmaa Kristusta vastaan. Maailma on nimittäin jo tuomittu, sanoo Kristus, ja kirouksen tuomio on sille jo julistettu, eikä muuta puutu kuin sen täytäntöönpano, jotta se myöskin saisi rangaistuksensa ijankaikkisessa helvetin tulella. Samoinhan varas tai murhaaja saa tuomariltaan kuulla päätöksen, kun jo viha ja verituomio on häntä kohdannut ja hän julistettu mestattavaksi, niin että tehtävänä on ainoastaan viedä hänet pois rangaistustansa saamaan.

Tämäkin tuomio siis perustuu Isän oikealla kädellä istuvan Herran Kristuksen valtaan ja voimaan. Ja saarnaviran kautta lausutaan julki sellainen tuomio, että maailman ruhtinas ja kaikki hänen kannattajansa jo vihdoinkin ovat kadotuksen alaisia ja aivan voimattomia Kristusta vastustamaan, niin että heidän on pakko antaa hänen pysyä sellaisena Herrana, jonka jalkain alle heidän täytyy ijankaikkisesti jäädä ja panna päänsä rikkipojettavaksi. Hän

saarnauttaakin sellaista kaikessa maailmassa, että ken ei tahdo uskoa tähän Herraan, hänen pitää perkeleen keralla tuomittu oleman, olkoon hän kuinka korkea, mahtava, oppinut, pyhä tahansa, olkoon hän rohjennut kirotta, sortaa ja hävittää tätä oppia kuinka tahansa, ja olkoon hän vaikka Rooman tai Turkin keisari, kuningas ja kaiken herra.

Vaikka nyt maailma kuinkakin ylönkatsoisi tämän tuomion, joka jo on perkeleelle ja kaikille hänen apulaisillensa julistettu, ja vaikka se kuinkakin pilkkaa tekisi, kun ei näe sen vielä tapahtuvan silmäinsä edessä, samoin kuin ylönkatsoo tämän saarnan ensimmäisen ja toisenkin osan, jatkaa Kristus kuitenkin tuomionsa julistamista ja kärsii tyyneenä sen ylönkatsomista. Mutta samalla hän kuitenkin osoittaa perkeleelle ja maailmalle olevansa se Herra, joka voi ruhjoa rikki ja pitää aisoissa perkeleen vihan ja raivon sekä

kukistaa maahan vihollisensa, kuten Ps. 110: 1 sanoo hänestä: **siihen asti, kuin hän panee vihollisensa jalkainsa astinlaudaksi.** Onhan kirves jo pantu puun juurelle ja kahleet ja köydet ovat jo käsillä, joilla perkele on sidottu ijankaikkiseen pimeyteen helvetin tulessa, kuten 2 Piet. 2: 4 sanotaan. Tätä ei pidä kenenkään muun uskoman kuin kristittyjen, jotka pitävät Herransa sanat tosina, tuntevat hänen voimansa ja valtakuntansa ja saavat lohdutuksensa tästä kuninkaasta ja Herrasta. Toiset eivät mitään muuta palkaksensa saa, kuin mitä herransa perkeleen kanssa takaa ajavat: helvetin syvyyden ijankaikkiseen pimeyteen syötyinä täytyy heidän riutua ja menehtyä kristityille osoittamansa raivon tähden.

Tämä on evankeliumimme ensimmäinen osa Kristuksen valtakunnasta ja Pyhän Hengen saarnasta maailmassa.